

Uppdrag att sprida information om risker vid berusning med lustgas

S2023/00965

S2024/01305 (delvis)

Datum: 2026-03-26

Dnr: 1.1.8-2024-058817

Citera gärna Läkemedelsverkets rapporter, men kom ihåg att uppge källa:
Läkemedelsverket, rapportens namn och år.

Läkemedelsverket, Mars, 2026

Diarienummer: 1.1.8-2024-058817

Postadress: Box 26, 751 03 Uppsala

Besöksadress: Dag Hammarskjölds väg 42, Uppsala

Telefon: 018-17 46 00

www.lakemedelsverket.se

Förord

Att använda lustgas i berusningssyfte kan leda till allvarliga och i värsta fall kroniska skador. Under 2024 och början av 2025 ökade användningen av lustgas i berusningssyfte, något som framgick tydligt av samtalsstatistiken från Giftinformationscentralen. Även importen av lustgas till Sverige ökade.

I slutbetänkandet av utredningen En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas (S2022:14) föreslogs en ny lag som förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte. Lagen bereddes genom ett snabbspår och trädde i kraft 1 juli 2025. I avvaktan på att lagen skulle träda i kraft fick Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen), Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att sprida information om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte. Det arbetet inleddes 2023 och redovisades 1 mars 2024 (S2023/00968). Här slutredovisas nu gemensamt det fortsatta arbetet med att sprida information om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte (2024/01305). Arbetet har samordnats av Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen).

Under uppdraget har ett flertal informationsinsatser genomförts med bra genomslag. Kommunikations- och kunskapshöjande insatser ordnades för olika yrkesgrupper inom kommuner och regioner samt hälso- och sjukvård.

Sammantaget kan insatserna ha bidragit till ökad medvetenhet om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte, bland allmänhet, hälso- och sjukvård samt beslutsfattare. Under uppdragsperioden har många kommuner infört förbud mot lustgas och en ny lag (SFS 2025:621) om lustgas har instiftats på nationell nivå. Slutsatsen är att samhället i stort har tagit del av kunskap om risker med att använda lustgas som berusningsmedel och att instiftandet av en ny lag har begränsat tillgången till lustgas vilket sannolikt har varit en bidragande faktor till den minskade lustgasanvändningen. Sedan lagen trädde i kraft ser också Giftinformationscentralen en tydlig minskning i antalet samtal om lustgasförgiftningar.

Som en del i det förebyggande arbetet kommer Giftinformationscentralen fortsätta sprida kunskap om risker med lustgas till främst hälso- och sjukvården. Folkhälsomyndigheten tillhandahåller information om risker med lustgas och gällande lagstiftning på sin webbplats. Länsstyrelserna tillhandahåller information om risker med lustgasberusning via Fullkoll.nu.

Vi vill tacka alla som har bidragit till detta arbete och ser fram emot fortsatt samarbete!

Ann Lindberg
Generaldirektör
Läkemedelsverket

Olivia Wigzell
Generaldirektör
Folkhälsomyndigheten

Lena Rådström Baastad
Landshövding
Länsstyrelsen i Örebro län

Sammanfattning

Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen), Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna har under åren 2024–2025 haft i uppdrag att fortsatt sprida information om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte.

Användningen av lustgas har under de senaste åren ökat vilket tydligt syns i Giftinformationscentralens samtalsstatistik, från högst ett tiotal samtal per år under tidigt 2000-tal till drygt tre samtal om dagen under 2024. Varningar om allvarliga skador från hälso- och sjukvården har under en längre tid lyfts av Giftinformationscentralen till såväl profession som allmänhet i föreläsningar, redaktionella och sociala medier samt i vetenskapliga publikationer.

Upprepad användning av lustgas i berusningssyfte kan ge allvarliga skador på nervsystemet som i värsta fall kan bli permanenta. Typiska och tidiga symtom är känselbortfall och nedsatt kraft i fötter och händer som till exempel kan leda till att man får svårt att gå. Det finns även risk för återkommande psykiska besvär samt livshotande blodproppar i olika blodkärl. Det är därför viktigt att allmänheten, personer som berusar sig på lustgas, yrkesgrupper som arbetar med barn och ungdomar samt hälso- och sjukvården får faktabaserad kunskap om riskerna med lustgas.

Målgruppsanpassad information om risker med lustgas har under uppdragsperioden 2024–2025 spridits vid upprepade tillfällen genom en kombination av kanaler. Kommunikationsinsatser riktade till allmänheten har intensifierats inför de tillfällen på året då risken för användning av lustgas i berusningssyfte varit högre, till exempel inför skolavslutning. Förutsättningar har alltså skapats för att nå ut till ungdomar, vårdnadshavare samt personer som möter unga vuxna på olika platser i samhället i sitt arbete då frågan varit som mest aktuell.

Den kunskapshöjande informationen till allmänheten har bland annat förmedlats i redaktionella medier samt genom kampanjer på sociala medier. En informationskampanj i sociala medier genomfördes under hösten 2024 riktad till unga vuxna i åldern 18–24 år. Ytterligare en kampanj i sociala medier genomfördes, riktad till personer i åldern 18–40 år, då samtalsstatistik från Giftinformationscentralen visade att användningen av lustgas i berusningssyfte ökade även i högre åldrar. Denna kampanj genomfördes på Facebook och Instagram under våren 2025 fram tills att den nya lagen trädde i kraft den 1 juli 2025 och annonserna visades över 4,3 miljoner gånger och nådde 788 000 unika personer. Genom proaktiva pressaktiviteter och en generellt stor medial efterfrågan på kunskapsunderlag från Giftinformationscentralen har budskapen om riskerna med att berusa sig på lustgas återgivits i över 1000 inslag och artiklar under 2024–2025. Medieanalysverktyget Retriever har använts för att beräkna räckvidden utifrån publiksiffrorna för samtliga radioinslag, poddar och

tv-program där lustgas togs upp under hela 2025. Den totala räckvidden uppgick till 93,4 miljoner potentiella lyssnare, läsare och tittare. Parallellt med detta förmedlades kunskapshöjande insatser för olika yrkesgrupper inom till exempel kommuner och regioner samt hälso- och sjukvård, bland annat hölls mer än 400 föreläsningar under åren 2024–2025.

Sammantaget har myndigheterna gjort flera gemensamma förebyggande kunskapshöjande insatser som kan ha bidragit till ökad kunskap bland allmänhet, hälso- och sjukvård samt beslutsfattare. Under uppdragsperioden har många kommuner infört förbud mot lustgas i lokala ordningsstadgor och en ny lag (SFS 2025:621) om lustgas har instiftats på nationell nivå. Slutsatsen är att regeringsuppdragets insatser har bidragit till att samhället i stort har ökat sina kunskaper om risker med att använda lustgas som berusningsmedel. Instiftandet av en ny lag har begränsat tillgången till lustgas vilket sannolikt har varit en bidragande faktor till den minskade lustgasanvändningen. Sedan lagen trädde i kraft ser också Giftinformationscentralen en tydlig minskning i antalet samtal om lustgasförgiftningar.

Rapporten redogör för insatserna och sammanfattar resultaten från perioden. Som en del i det förebyggande arbetet kommer Giftinformationscentralen fortsätta sprida kunskap om risker med lustgas till främst hälso- och sjukvården. Folkhälsomyndigheten tillhandahåller information om risker med lustgas och gällande lagstiftning på sin webbplats. Länsstyrelserna tillhandahåller information om risker med lustgasberusning via Fullkoll.nu.

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3
1. Uppdraget	6
1.1. Avgränsning.....	6
2. Samråd	7
3. Introduktion	7
3.1. Risker med lustgas i berusningssyfte	7
3.2. Statistik över användning och tillgång.....	8
4. Genomförande av uppdraget	12
4.1. Målgrupper	12
4.2. Undersökning av informationsbehov hos målgrupperna	13
4.3. Informationsinsatser och resultat.....	16
4.4. Pressaktiviteter och medieexponering	25
5. Slutsatser	26
6. Referenser	27

1. Uppdraget

Från uppdragsbeskrivning:

Regeringen har den 27 juni 2024 gett Läkemedelsverket (Giftinformationscentralen), Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte. En gemensam slutredovisning av uppdraget ska ske senast den 31 mars 2026 till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Läkemedelsverket ska samordna uppdraget, men majoriteten av arbetet med regeringsuppdraget har genomförts på Giftinformationscentralen som är en enhet inom Läkemedelsverket och därför anges Giftinformationscentralen i det följande som avsändare. Länsstyrelsen i Örebro län har utsetts att samordna länsstyrelsernas arbete. Dock saknade Länsstyrelsen i Örebro län under hösten 2024 personalresurs för att hantera uppdraget. Länsstyrelsen Västernorrland tog på sig samordningsansvaret efter att uppdraget hade utlysts i länsstyrelsernas gemensamma nätverk för så kallade ANDTS-frågor (alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter samt spel om pengar).

Myndigheterna ska när uppdraget utförs inhämta relevant kunskap och ta tillvara erfarenheter från övriga berörda myndigheter och aktörer.

I slutbetänkandet av utredningen En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas (S2022:14) föreslogs en ny lag som förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte, vilken utredningen föreslog skulle träda i kraft den 1 januari 2026. Dock har det under de senaste åren skett en fortsatt påtaglig ökning av frågor till Giftinformationscentralen om lustgas som använts i berusningssyfte. Under tiden som ett nytt lagförslag bereddes inom Regeringskansliet fanns det fortsatt behov av att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte. På grund av den fortsatta tydliga ökningen av lustgasproblematiken bereddes lagen genom ett snabbspår vilket medförde att den kunde träda i kraft redan den 1 juli 2025.

1.1. Avgränsning

Informationsinsatser har inte riktats direkt till barn och ungdomar under 18 år. Fokus har varit att fortsätta nå vårdnadshavare till unga som använder eller potentiellt skulle kunna börja använda lustgas för berusning, vuxna (18–40 år) och yrkesgrupper som möter barn, ungdomar och unga vuxna i sitt arbete inklusive hälso- och sjukvården.

2. Samråd

Möten med representanter från Läkemedelsverket, Giftinformationscentralen, Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelsen Västernorrland har hållits regelbundet och beslut har fattats gemensamt.

3. Introduktion

Lustgas, eller dikväveoxid (N_2O), är en gas som har sin normala användning inom sjukvården för smärtlindring, men också inom livsmedelsindustrin och på restauranger för att till exempel vispa gräddor med hjälp av så kallade gräddsifoner. Sedan 2019 har användningen av lustgas i berusningssyfte ökat markant. När lustgas används på ett kontrollerat sätt inom sjukvården är den säker med få biverkningar, men när den används mer intensivt i berusningssyfte kan den orsaka allvarliga neurologiska skador och psykiska symtom, särskilt efter inhalation av stora mängder, upprepat vid många tillfällen.

3.1. Risker med lustgas i berusningssyfte

Innan försäljningen reglerades den 1 juli 2025 fanns lustgas fritt tillgängligt att köpa via internetsidor, sociala medier och på gatan. Lustgas säljs både som små patroner (8 g), motsvarar en ballong, och på stora tuber som vanligtvis innehåller 670–2000 g gas, vilket motsvarar ca 84–250 ballonger. När lustgas används i berusningssyfte inhaleras gasen, ofta med hjälp av ballonger. En ballong ger ett korvartigt rus under cirka 1–2 minuter. Inandning direkt från tub eller patron förekommer också. Vid ett pågående intensivt skadligt bruk är det inte ovanligt att ett flertal tuber används dagligen. Lustgas oxiderar koboltatomen i vitamin B12 (kobalamin) vilket gör att vitaminet slutar fungera. Vid ett upprepat skadligt bruk kan det då framför allt leda till nervskador. Typiska och tidiga symtom är känselbortfall och nedsatt kraft i fötter och händer som till exempel kan leda till att man får svårt att gå. Vardagliga sysslor kan därmed också bli svåra att genomföra och vissa patienter kan vid mycket uttalade symtom till och med bli rullstolsbundna. Symtom som hallucinationer, psykos och ångest kan uppstå, men även långvariga besvär med minnesproblem som liknar demens. I en del fall kan upprepat skadligt bruk av lustgas leda till att blodproppar bildas. Om de till exempel fastnar i hjärnan eller lungan kan de vara livshotande.

Den enskilt och absolut viktigaste åtgärden är att patienten slutar använda lustgas. Ingen behandling eller åtgärd är effektiv så länge lustgasbruket fortgår eftersom lustgas även förstör det vitamin som tillförs. Vid provtagning av vitamin B12 är värdet oftast normalt trots att patienten har ett uttalat skadligt

bruk eftersom analysmetoden inte skiljer på fungerande och icke-fungerande vitamin B12.

Det kan ta lång tid att bli frisk och vid ett mycket uttalat skadligt bruk finns det risk att framför allt nervskadorna blir permanenta. Det finns tydliga indikationer på att lustgas är beroendeframkallande, många patienter har mycket svårt att sluta med lustgas trots att de har fått allvarliga skador.

En förutsättning för att dessa skador ska uppstå är ett långvarigt upprepat bruk. Det går dock inte att säga hur mycket lustgas som kan användas utan risk, det varierar från person till person. Det finns även akuta risker kopplade till ett enstaka användningstillfälle. Vid inandning av lustgas direkt från en större tub finns stor risk för allvarliga köldskador på läppar, mun, matstrupe och luftväg eftersom gasen är mycket kall (ner till -100 °C) när den strömmar ut ur tuben. Även utsidan på lustgastuben blir mycket kall och det har varnats och rapporterats om ett ökat antal fall av djupa köldskador på huden som behövt plastikkirurgi. Förutom riskerna med köldskador är annars den akuta giftigheten låg. Svimning kan förekomma på grund av berusning eller kortvarig syrebrist. Uppvaknande och återhämtning brukar ske snabbt då individen släpper ballongen eller tuben och börjar andas luft igen. Endast vid ett slutet andningssystem (tätsittande mask eller liknande) finns risk för uttalad syrebrist med risk för dödsfall.

3.2. Statistik över användning och tillgång

3.2.1 Statistik från Giftinformationscentralen

Antalet frågor från allmänheten och hälso- och sjukvårdspersonal till Giftinformationscentralen om lustgas har ökat markant under de senaste åren. Från högst ett tiotal frågor årligen under tidiga delen av 2000-talet har det sedan 2019 ökat, nästan exponentiellt, till närmare 1200 frågor under 2024 för att sedan under 2025 sjunka till 702 frågor (tabell 1).

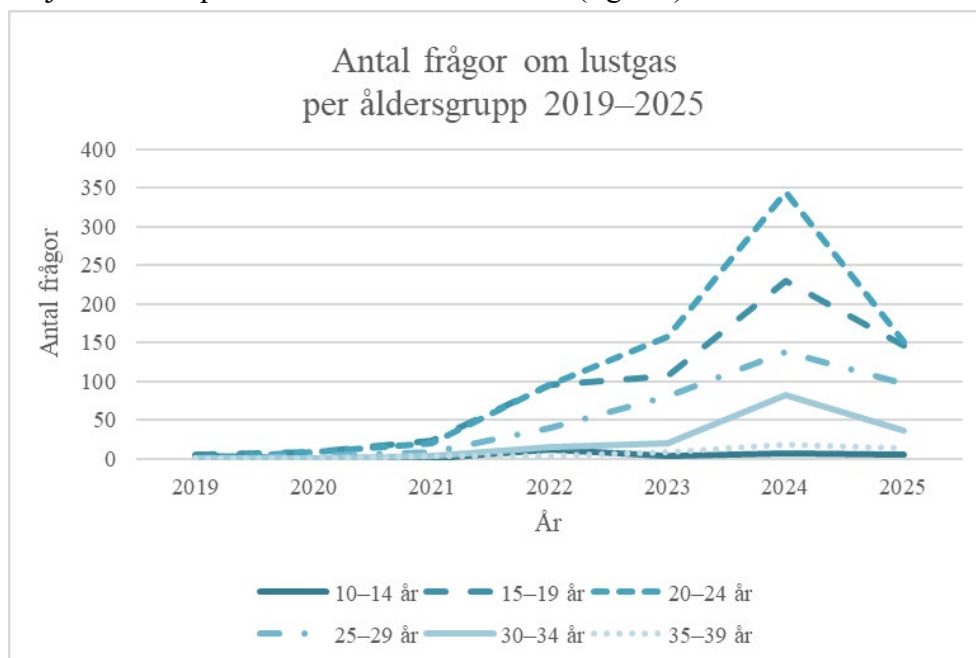
Tabell 1. Antal frågor till Giftinformationscentralen gällande lustgas, under åren 2019–2025.

Frågeställare	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Allmänhet	15	23	61	159	151	204	122
Sjukvård	12	23	79	274	433	960	577
Övriga	0	1	0	1	5	3	3
Totalt	27	47	140	434	589	1167	702

Majoriteten av alla samtal under perioden (2019–2025) kommer från sjukvården. Statistiken visar också att det i början av perioden var fler män än kvinnor som använde sig av lustgas medan det under den senare delen av

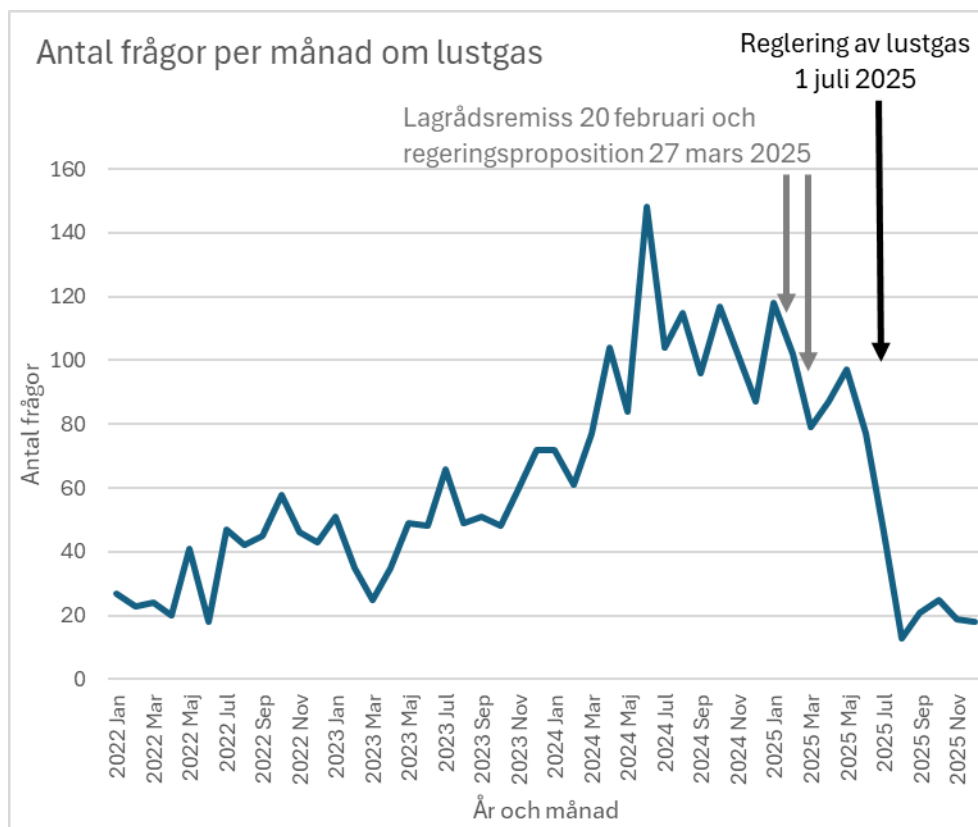
perioden var ett omvänt förhållande med fler kvinnor än män. Utslaget över hela perioden var det ungefär lika många kvinnor som män.

Åldern kunde specificeras i 72 % av alla frågor om lustgas och av dessa var majoriteten av patienterna i åldern 20–24 år (figur 1).

Figur 1. Antal frågor till Giftinformationscentralen gällande lustgas i olika åldersgrupper under åren 2019–2025.

I början av 2025 fortsatte totala antalet frågor per månad om lustgas att ligga på en hög nivå (figur 2). Frågorna från sjukvårdspersonal under första kvartalet 2025 visade inte heller på någon minskning av antalet samtal. Under det kvartalet kontaktades Giftinformationscentralen av sjukvårdspersonal vid ca 250 tillfällen, vilket motsvarar i genomsnitt nästan tre samtal per dygn. Därefter sjönk antalet frågor tydligt under de efterföljande månaderna jämfört med motsvarande period året innan. Denna minskning under första halvåret 2025 var sannolikt en effekt av både den lagrådsremiss (Begränsad tillgång till lustgas) som regeringen överlämnade till Lagrådet den 20 februari 2025 och den regeringsproposition (2024/25:127) om begränsad tillgång till lustgas som överlämnades till riksdagen den 27 mars 2025 där en ny lag föreslogs träda i kraft från den 1 juli 2025. Marknaden förberedde sig redan under våren på att det skulle ske en reglering och tillgången till lustgas minskade successivt (figur 3). Efter det att lag (SFS 2025:621) om lustgas trätt i kraft har frågorna till Giftinformationscentralen från allmänheten och sjukvården sjunkit under andra halvåret 2025 till i genomsnitt mindre än en fråga om dagen gällande berusning av lustgas (figur 2). Frågorna om lustgas är fortfarande åtminstone dubbelt så många som innan lustgasproblematiken började.

Figur 2. Antal frågor per månad till Giftinformationscentralen gällande lustgas under åren 2022–2025.

3.2.2 Statistik från CAN:s skolundersökning

Frågor om lustgas infördes först år 2022 i Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings (CAN) skolundersökning (Svensson & Guttormsson 2025) och därför är det svårt att jämföra med Giftinformationscentralens statistik under hela tidsperioden för den stora ökningen av användning av lustgas. Sedan 2022 har den rapporterade livstidsprevalensen för lustgas (det vill säga om man någon gång i livet använt lustgas i berusningssyfte) tydligt minskat i CAN:s skolundersökning (tabell 2).

Tabell 2. Livstidsprevalens användning av lustgas i CAN:s skolundersökning 2022–2025.

År	Årskurs 9 (procent)	Årskurs 2 i gymnasiet (procent)
2022	6	17
2023	5	14
2024	4	8
2025	3	7

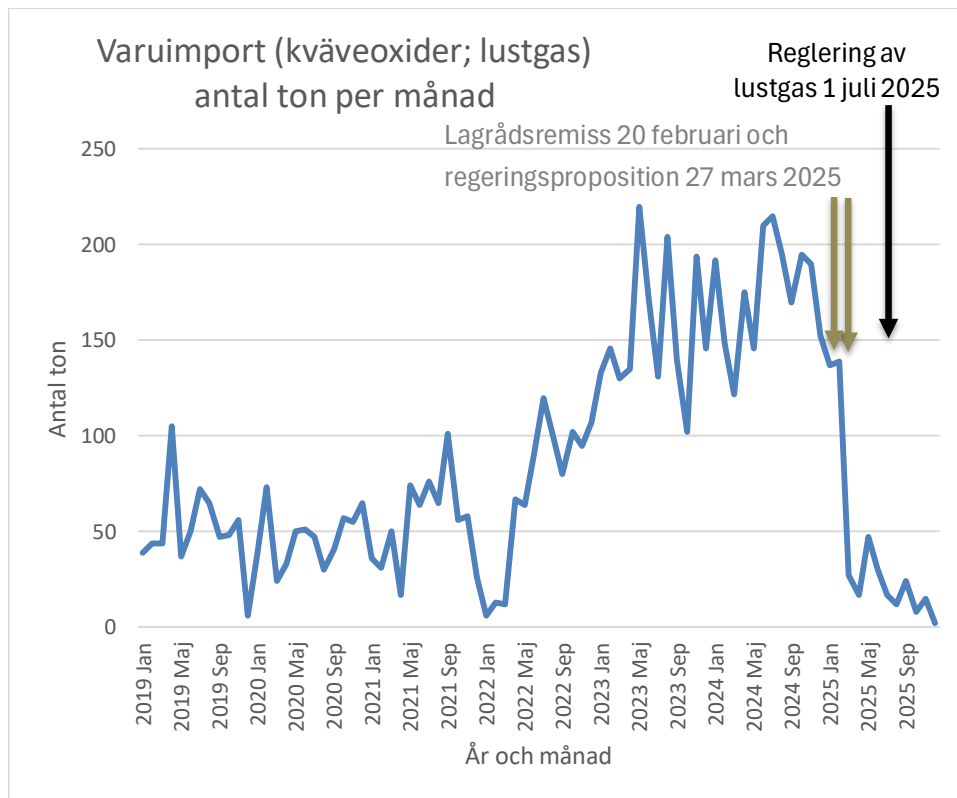
I skolundersökningen redovisas även en kraftig minskning mellan åren 2022 och 2025 av andelen som använt lustgas de senaste 12 månaderna, från omkring 5 % till 1 % för elever i årskurs 9 och från knappt 14 % till omkring 3 % för elever i årskurs 2 i gymnasiet.

3.2.3 Statistik från ESPAD

Statistik från Sverige och övriga Europa presenteras även i skolundersökningsprojektet för alkohol och narkotika (ESPAD) (ESPAD 2024). I ESPAD-undersökningen ingår lustgas i en grupp med olika ämnen som inhaleras i berusningssyfte där alla länder mäter lite olika och många länder inte heller frågar specifikt om lustgas. Förutom lustgas ingår även sniffning av olika flyktiga lösningsmedel och boffning av drivgaser i den statistik som redovisas i ESPAD-undersökningen. ESPAD-statistiken från Sverige är inte densamma som den i CAN:s nationella skolundersökning och det gör det än mer komplicerat att jämföra svensk statistik med övriga Europa.

3.2.4 Statistik från Statistiska Centralbyrån

Statistik som visar på ökad tillgänglighet av lustgas går att få från Statistiska centralbyrån (SCB) (Statistiska Centralbyrån 2026). I SCB:s siffror kan man se att importen av kväveoxider (den grupp där lustgas ingår) från utlandet till Sverige har ökat markant under senare år, helt i tidslinje med när antalet lustgasfrågor till Giftinformationscentralen ökade (figur 3). Den genomsnittliga månatliga importen har fram till år 2015 legat på högst 10 ton. Under 2022 ökade importen successivt och under 2023 hade den nått ett genomsnitt av cirka 157 ton per månad, och fortsatte under 2024 ligga på ungefär samma nivå. Mängden motsvarar ett årligt inköpsvärde på cirka 96 miljoner (Statistiska Centralbyrån 2026). Importen av mängden lustgas minskade något under månaderna januari–februari 2025 till ca 140 ton per månad, för att sedan markant avta ner till låga nivåer under resten av året. Denna nedgång i importen av lustgas följde tydligt minskningen i antalet frågor till Giftinformationscentralen. De olika lagstiftande incitament som följde under våren är precis som i figur 2 också inlagda i figur 3. Marknaden förberedde sig redan under våren på att det skulle ske en reglering då det blev en tydlig minskning av importen av lustgas och efter det att lagen trätt i kraft (SFS 2025:621) har importen av lustgas legat på mycket låga nivåer under resten av året (figur 3).

Figur 3. Varuimport av kväveoxider – lustgas – i antal ton per månad under åren 2019–2025.

4. Genomförande av uppdraget

Under framför allt andra halvåret av 2024 och under 2025 har ett flertal informationsinsatser genomförts som en fortsättning av regeringsuppdraget från 2023 (S2023/00968), dnr 1.1.8-2023-022721. Nedan beskrivs vad som genomförts inom det nya uppdraget.

4.1. Målgrupper

Eftersom detta är en fortsättning på det tidigare regeringsuppdraget som regeringen gav Läkemedelsverket, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna 9 mars 2023 (S2023/00968) är målgruppsanalysen fortfarande aktuell.

Identifierande målgrupper är

- vuxna (18–40 år)
- yrkesgrupper som möter barn, ungdomar och unga vuxna
- vårdnadshavare till unga (13–17 år)
- hälso- och sjukvårdspersonal.

4.2. Undersökning av informationsbehov hos målgrupperna

Eftersom flera informationsinsatser genomfördes under 2023 behövde det inledningsvis undersökas vilken kunskap och vilket informationsbehov som fanns hos målgrupperna. Detta undersöktes genom

- fokusgruppsdiskussion med unga vuxna (Folkhälsomyndigheten)
- intervjuer av yrkesverksamma som arbetar förebyggande (länsstyrelserna)
- enkät till och fokusgruppsintervjuer med vårdnadshavare till tonåringar (länsstyrelserna)
- enkät till personal inom hälso- och sjukvården (via Läkemedelsverkets nyhetsbrev)
- enkät till nätverket European Association of Poisons Centres and Clinical Toxicologists (EAPCCT).

4.2.1 Fokusgruppsdiskussion

Syfte: För att få underlag till relevanta budskap samt kanaler för en effektiv informationskampanj under våren 2025 till dess att den nya lagen trädde i kraft 1 juli 2025, genomförde Folkhälsomyndigheten en målgruppsundersökning i form av fokusgruppsdiskussion.

Metod: Samtalet, som leddes av två fokusgruppsledare, fokuserade dels på risker, dels på hur information om riskerna bäst kunde förmedlas och spridas. Deltagarna rekryterades via annons. Under samtalet deltog tre kvinnor och fyra män i åldern 20–30 år.

Resultat och slutsats: Under fokusgruppsdiskussionen framkom att kännedom om riskerna varierade mellan deltagarna. Kunskapen om riskerna med lustgas hade deltagarna fått bland annat via media. Vad gäller budskap och kanaler för en relevant och effektiv kampanj var det tydligt att informationen om riskerna behövde vara kortfattad, tydlig och utgöras av fakta. Sociala medier, framför allt Instagram, uppfattades som den bästa vägen att nå ut med budskapet till målgruppen.

4.2.2 Intervjuer av yrkesverksamma

Syfte: Under hösten 2025 lät länsstyrelserna även genomföra utvärdering av den information om lustgas, alkohol och andra droger som riktar sig till vårdnadshavare på webbplatsen [Fullkoll.nu](https://www.folkhalsomyndigheten.se/Fullkoll.nu).

Metod: Intervjuer har genomförts med tio yrkesverksamma som arbetar förebyggande runtom i Sverige.

Resultat: Utvärderingen kom fram till att Full koll är ett verktyg som används och uppskattas av dem som arbetar förebyggande med ANDTS-frågor (alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter samt spel om pengar). Full koll är också ett pålitligt verktyg som hjälper förebyggare att spara tid och hinna med mer i sitt arbete. Budskap och material upplevs positivt av både förebyggare och vårdnadshavare. Däremot är den grafiska profilen en vattendelare och en del har en stark åsikt om att den är målgruppsanpassad och en del att den inte är målgruppsanpassad. Det i sin tur riskerar att budskapet inte når fram på rätt sätt och till rätt målgrupper. Länsstyrelserna har också fått rekommendationer i utvärderingen för att fortsätta utveckla innehållet i och arbetet med Full koll för att nå ut ännu bättre till målgrupperna med information om lustgas och andra berusningsmedel.

Slutsats: Materialet på Fullkoll.nu behöver spridas till fler. Den grafiska profilen föreslås ses över så att budskapet når fram på rätt sätt och till rätt målgrupper. Länsstyrelserna har också fått rekommendationer i utvärderingen för att fortsätta utveckla innehållet och arbetet med Full koll för att nå ut ännu bättre till målgrupperna med information om lustgas och andra berusningsmedel.

4.2.3 Enkät till och fokusgruppsintervjuer med vårdnadshavare till tonåringar

Syfte: Under hösten 2025 lät länsstyrelserna även genomföra en utvärdering av den information som riktar sig till vårdnadshavare på plattformen Full koll.

Metod: En enkät skickades till 1000 vårdnadshavare till tonåringar via Lysio Researchs webbpanel. Lysio genomförde också fyra fokusgruppsintervjuer med målgruppen.

Resultat: Svaren från vårdnadshavarna visar att Full koll utgör en bekräftelse på att de tänker rätt, att Full koll är en ingång till samtal med tonåringarna samt ger en påminnelse och stöd inför dessa samtal. Många föräldrar uttrycker uppskattning över konceptet att ha en webbplats för att hitta pålitlig information, även om det är vanligt att de själva inte anser sig ha behov av att använda den.

Slutsats: Materialet på Fullkoll.nu behöver spridas till fler. Länsstyrelserna har också fått rekommendationer i utvärderingen att fortsätta utveckla Full koll för att nå ut ännu bättre till målgrupperna med information om lustgas och andra berusningsmedel.

4.2.4 Enkät till personal inom hälso- och sjukvård

Syfte: Att med hjälp av en enkät undersöka i vilken utsträckning det tidigare framtagna informationsmaterialet om lustgas motsvarat sjukvårdens behov. Dessutom syftade enkäten till att ta reda på vilken information om lustgas som hälso- och sjukvården saknade.

Metod: Enkäten (bilaga 1) skickades ut via Läkemedelsverkets nyhetsbrev för hälso- och sjukvården som når 3396 prenumeranter.

Resultat: Enkäten besvarades av 20 personer. För en del av frågorna var det möjligt att välja flera svarsalternativ.

Nästan alla (19/20) angav att de nåtts av informationen om lustgas och 1/20 visste inte om de nåtts av informationen. Det material som flest tagit del av är faktablad (16/20), men även affischer (3/20) och förslag på texter till sociala medier (3/20) angavs som material som nått fram. Innehållet i informationsmaterialet ökade kunskapen hos respondenterna och ledde till att de lärt sig riskerna med lustgas samt hur skadorna ska behandlas (16/20). Drygt hälften (13/20) angav att de diskuterat informationen med kollegor medan 3 respondenter angav att de inte hade gjort det. I fritextsvaret, där det fanns möjlighet att ange vad man mer ville veta om lustgas, angavs till exempel önskan om att få information om hur patienterna får tag på lustgas samt vilka doser som kan vara riskabla. I de flervalssvar som skickades angående hur respondenterna önskade få informationen presenterad angavs följande svar; faktablad (8/20), texter på webbplats (8/20) och webinarier (3/20).

Slutsats: Antalet respondenter var tyvärr mycket litet (0,6 %) och det är svårt att utifrån denna enkät dra några större slutsatser om informationsinsatserna som genomförts har gjort att hälso- och sjukvården bättre känner till riskerna med lustgas och vilken behandling som är aktuell. I samband med det stora antalet föreläsningar som hållits under uppdragsperioden har det dock framkommit att informationen om risker med lustgas och behandlingsalternativ mottagits väl av hälso- och sjukvårdspersonal och att de med hjälp av den kunskapen kunnat ta hand om fler lustgasexponerade patienter själva utan att konsultera Giftinformationscentralen.

4.2.5 Enkät till EAPCCT

Syfte: En ökad användning av lustgas i berusningssyfte har även beskrivits globalt i media och vetenskapliga artiklar. EAPCCT (European Association of Poisons Centres and Clinical Toxicologists), ett internationellt globalt nätverk för giftinformationscentraler och kliniska toxikologer med 250 medlemmar, kontaktades för att se om något annat land i världen också genomfört någon informationskampanj om lustgas och om det arbetet skulle kunna användas som inspiration för hur information om risker med lustgas skulle kunna spridas.

Metod: E-post med tio frågor om lustgasanvändning i berusningssyfte skickades via EAPCCT till dess medlemmar.

Resultat: Endast 6 svar inkom trots upprepade påminnelser. Dessa svar kom från Irland (n=1), Nederländerna (n=1), Norge (n=1), Tyskland (n=2) och Österrike (n=1). I de flesta länder i Europa finns en giftinformationscentral, men i de större länderna i Europa (framför allt Frankrike, Tyskland, Italien, Storbritannien) finns det flera giftinformationscentraler. Få länder hade, vid tidpunkten för enkäten, officiellt rapporterat ett problem med lustgas i samma omfattning som Nederländerna och Sverige.

Giftinformationscentralen i Nederländerna är en central som endast svarar på frågor från sjukvården. Trots nästan dubbelt så stor befolkning (drygt 18 miljoner invånare) var ökningen där mindre än i Sverige. Den demografiska fördelningen överensstämde ganska väl med de svenska resultaten. För att aktivt öka medvetenheten om riskerna med lustgas sammanställde Nederländerna information om risker med lustgas på flera olika språk till allmänheten som sedan spreds via nationella, regionala och kommunala myndigheter. Reglering och lagstiftning gällande lustgas infördes i Nederländerna från den 1 januari 2023, vilket gjorde att antalet frågor om skadligt bruk av lustgas i berusningssyfte sjönk dramatiskt. Utöver reglering genom lagstiftning framhölls införande av lustgasförbud i de lokala ordningsstadgorna vara ett effektivt sätt att få bort lustgas från gator och torg. En sammanställning före och efter reglering finns beskriven i en vetenskaplig artikel (Hondebrink 2026).

Slutsats: Översättning av informationsmaterial gjordes i Nederländerna precis som i Sverige. Införande av lokala ordningsföreskrifter och reglering i lagstiftningen ansågs vara effektivt och minskade dramatiskt antalet patienter som kom in till sjukhus på grund av skadligt bruk av lustgas.

Det låga svarsdeltagandet på enkäten skulle kunna bero på att medlemmarna i EAPCCT ofta använder sin egen privata tid för att svara. En annan anledning kan vara att det i andra länder inte är säkert att lustgasfrågor handläggs av en giftinformationscentral utan det kan vara andra sjukvårdsinstanser som till exempel beroendekliniker.

4.3. Informationsinsatser och resultat

Utifrån resultaten från undersökningarna utformades en kommunikationsplan som innehöll

- målgrupp
- syfte och budskap
- informationsinsats
- kanaler för spridning av informationsmaterialet.

4.3.1 Målgrupp: vuxna 18–40 år

Enligt Giftinformationscentralens samtalsstatistik var de flesta patienter, som vårdades på sjukhus med allvarliga skador efter användning av lustgas, i åldern 20–24 år. Därefter kommer 18–19-åringar och 25–29-åringar. Även åldersgruppen 30–40 år sticker ut med en tydlig ökning under 2024.

Syfte och budskap: Målgruppen behöver känna till faktabaserad, kvalitetssäkrad, korrekt och saklig information om riskerna med lustgas för att kunna göra ett medvetet val. Budskapen bestod av information om olika risker kopplade till lustgasanvändning.

Informationsinsatser och kanaler:

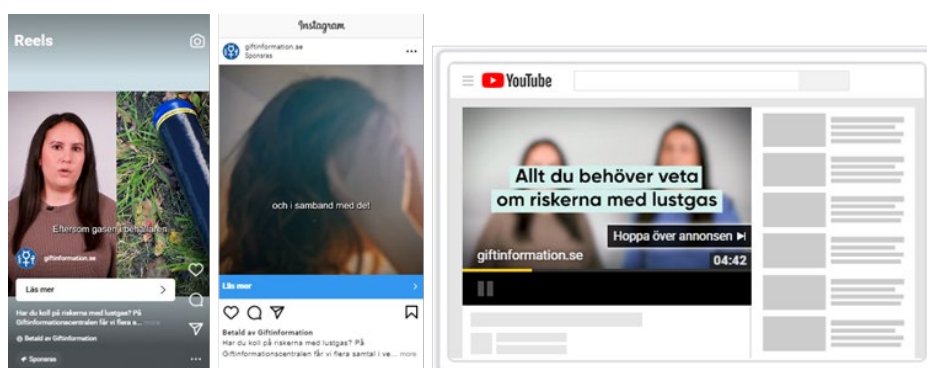
- informationskampanjer i sociala medier
- information på Giftinformationscentralens webbplats.

4.3.1.1 Informationskampanj i sociala medier 2024

Sommaren 2024 spelades filmen ”Allt du behöver veta om riskerna med lustgas” in på Läkemedelsverket med personal från Giftinformationscentralen. Filmen publicerades därefter på webbplatsen giftinformation.se och Youtube. Den distribuerades också via sociala medier och andra kontaktvägar hos Giftinformationscentralen.

Under två månader hösten 2024 genomfördes även en kampanj på Instagram och Youtube (figur 4) där Giftinformationscentralen marknadsförde filmen i olika format. Syftet var att öka medvetenheten om riskerna med lustgas och målgruppen för kampanjen var unga vuxna i åldern 18–24 år.

Figur 4. Exempel på kampanjmaterial till Instagram och Youtube.

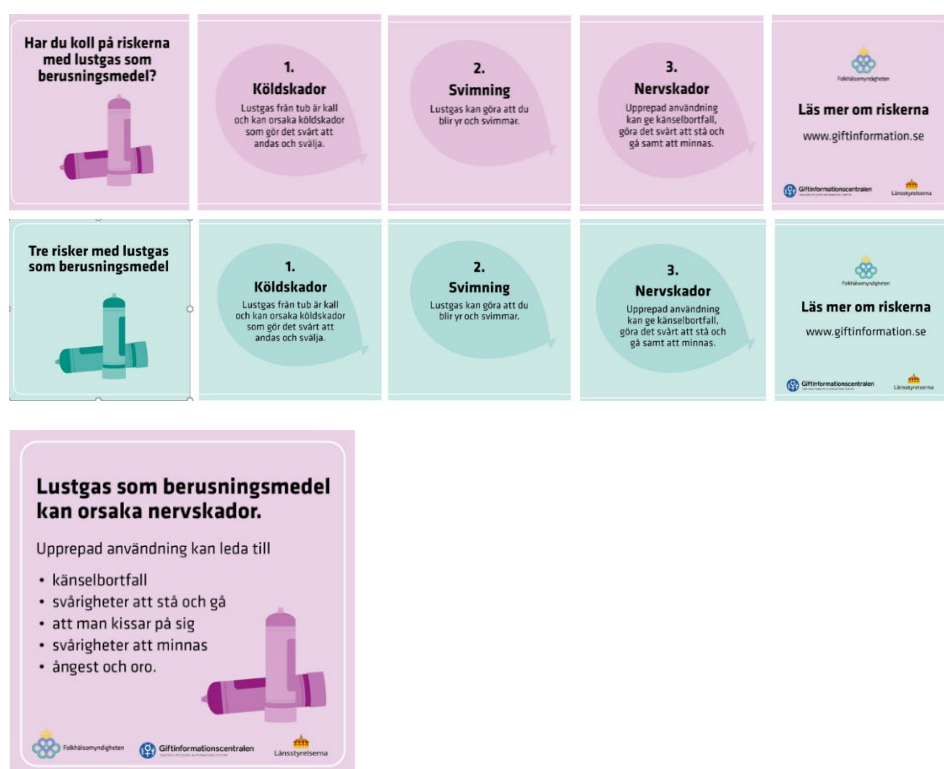
Resultat: Annonserna fick totalt 469 237 exponeringar och 81 214 unika visningar. På Youtube tittade målgruppen i snitt på 2 minuter och 50 sekunder av videon och hela videon spelades upp 18 000 gånger – en mycket bra siffra för en film som är 4 minuter och 43 sekunder lång. På Instagram var det inte lika många som såg klart hela videon. Däremot var engagemanget större med flera kommentarer och delningar. När det gäller könsfördelning nåddes 66 % män och 33 % kvinnor på Youtube. På Instagram var motsvarande siffra 52 % män och 35 % kvinnor (13 % har inte angivit kön i sina konton).

Slutsats: Sammantaget presterade kampanjen bra. Utifrån en begränsad budget nådde den fram till en relativt stor del, cirka 14 %, av befolkningen i åldersgruppen 18–24 år. Den långa visningstiden på Youtube indikerar också att innehållet var relevant för dem som såg filmen.

4.3.1.2 Informationskampanj i sociala medier 2025

Syfte: För att öka kännedom om riskerna med lustgas genomförde Folkhälsomyndigheten en informationskampanj i sociala medier under våren 2025. Den pågick fram tills den nya lagen gällande lustgas trädde i kraft. Budskapens sakliga, korta och faktabaserade utformning (figur 5) samt kanalvalet baserades på behov och önskemål som uttryckts i en fokusgruppsdiskussion med personer i åldern 20–30 år.

Målet var att nå så många män och kvinnor som möjligt i åldern 18–40 år.

Figur 5. Annonser i sociala medier våren 2025.

Från 2 april fram till 1 juli 2025 genomförde Folkhälsomyndigheten annonskampanjer (figur 5) på Facebook och Instagram. Folkhälsomyndigheten, Giftinformationscentralen samt länsstyrelserna var alla tillsammans avsändare i annonserna.

Annonserna riktades brett inom den utvalda åldersgruppen, men även mer specifikt till personer med särskilda intressen som lustgas, nattliv, klubbiv och rejv. Under de dagar då många var lediga från arbete och skola intensifierades kampanjen. De som klickade på annonsen hamnade på Giftinformationscentralens webbplats och landningssida: [Har du koll på riskerna med lustgas?](#)

Som komplement till kampanjen i sociala medier togs det fram en affisch för utskrift (figur 6) samt bildspel för spridning av budskapen via till exempel väntrum.

Figur 6. Bild på affisch för till exempel väntrum.

Resultat: Under annonsperioden visades annonserna över 4,3 miljoner gånger för cirka 788 000 unika personer på Facebook och Instagram, vilket innebär att varje person i snitt såg annonsen drygt fem gånger. Uppreppningen indikerar att varje person fått goda förutsättningar att minnas budskapen.

Trots åtgärder under annonseringens gång för att nå jämnare könsfördelning var majoriteten av de som nåddes män (57 %) och 41 % var kvinnor. Detta antyder att män kan ha varit mer intresserade av budskap om lustgas.

Totalt genererade annonserna 4 656 klick in till kampanjens landningssida [Har du koll på riskerna med lustgas?](#) med fördjupande information om risker med lustgas.

Slutsats: Sammantaget har kampanjen visat på god räckvidd och effektivitet i att skapa stark igenkänning och ökad kännedom.

Sett utifrån att kampanjmålet i första hand var att nå ut med information om riskerna till så många som möjligt ser vi informationskampanjen som en kostnadseffektiv och lyckad kommunikationsinsats.

4.3.1.3 Information på kampanjens webbplats

Webbsidan [Har du koll på riskerna med lustgas?](#) på Giftinformationscentralens webbplats har fungerat som landningssida från kampanjerna i sociala medier. Det är också den webbplats som hela regeringsuppdraget gemensamt använt för att publicera material som kan användas för att informera om problemet med lustgasberusning. Här har även allt informationsmaterial till yrkesgrupper och vuxna samlats. Landningssidan har tre undersidor:

- [Frågor och svar om lustgas](#)
- [Nedladdningsbart informationsmaterial](#)
- [Information på engelska och andra språk](#)

Webbplatsstatistik under 2024–2025

Under perioden 1 januari 2024–31 december 2025 har landningssidan haft totalt 37 960 unika besökare. Den genomsnittliga lästiden är 35 sekunder, vilket tyder på att många har läst stora delar av innehållet.

Bland undersidorna är det främst ”frågor och svar” som besökarna har klickat sig vidare till. Den sidan har 1 454 unika besök. På sidan med informationsmaterial har totalt 458 nedladdningar genomförts.

Webbplatsstatistik under kampanjperioden i sociala medier 2025

Under kampanjperioden i sociala medier 2 april–1 juli 2025 hade landningssidan 9 723 unika besökare. Den genomsnittliga lästiden var 27 sekunder, vilket indikerar att många av besökarna tog del av innehållet. De flesta av besökarna kom via sociala medier och sökningar på sökmotorer.

4.3.2 Målgrupp: yrkesgrupper som möter barn och ungdomar samt unga vuxna

Denna målgrupp är viktig eftersom de arbetar förebyggande och fungerar som förmedlare av information till exempelvis ungdomar eller vårdnadshavare.

Syfte och budskap: Målgruppen behöver känna till hur man använder lustgas, vilka risker som finns, typiska symtom, hur användningen av lustgas ser ut och var de kan vända sig för mer information.

Informationsinsatser och kanaler:

- fullkoll.nu – stöd till vårdnadshavare och förebyggare
- konferenserna DrogFOKUS och Förebygg.nu
- myndighetsgemensamt webinarium
- övriga föreläsningar och digitala presentationer
- distribuering faktablad och föräldrainformation samt översättningar av dessa
- film med frågor och svar riktad till ungdomar
- affischer för utskrift.

4.3.2.1 Fullkoll.nu – stöd till vårdnadshavare och förebyggare

Fullkoll.nu är länsstyrelsernas plattform för information till föräldrar och vårdnadshavare samt yrkesverksamma som arbetar förebyggande lokalt (figur 7).

Syfte och budskap: Det bedömdes att det inte behövdes någon ny undersökning av behov hos målgrupperna under 2024–2025 då det sedan tidigare fanns ett informationsmaterial framtaget för vårdnadshavare.

Minderåriga behöver vårdnadshavare som känner till fenomenet med lustgasberusning och dess hälsorisker, och som är tydligt restriktiva till lustgas och andra berusningsmedel för sin tonåring.

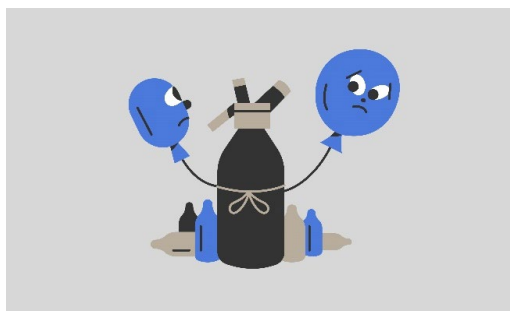
Metod: Länsstyrelserna använde sig av redan etablerade plattformar och nätverk för att nå förebyggare och andra yrkesverksamma som jobbar nära ungdomar.

Resultat: Länsstyrelserna uppdaterade under 2025 de tidigare framtagna informationsbroschyrena om lustgasberusning till vårdnadshavare, med nya fakta om regleringen och stöd inför dialog med ungdomar.

Giftinformationscentralen har faktagranskat innehållet. Broschyrena har även fått ny layout och översatts till följande nio språk: arabiska, engelska, kurdiska (sorani), persiska, somaliska, spanska, tigrinja, turkiska samt ukrainska. De har publicerats på länsstyrelsernas plattform, fullkoll.nu, för kunskap och stöd om tonåringar, alkohol och andra droger till vårdnadshavare och förebyggare. Informationen spreds även via nätverk i respektive län. Broschyrena finns även tillgängliga via Giftinformationscentralens webbplats, regeringsuppdragets gemensamma plats för att publicera material om lustgasberusning.

Under 2024 färdigställdes också en film riktad till föräldrar om lustgas och andra berusningsmedel som ungdomar kan komma i kontakt med, samt en vägledning för mötesledare för att underlätta dialog i samband med filmvisning.

**FULL
KOLL
.NU**

Figur 7. Logga för webbplatsen Fullkoll.nu samt illustration från sidan med fakta och råd till vårdnadshavare om problemet med lustgasberusning.

4.3.2.2 Konferenserna DrogFOKUS och Förebygg.nu

Konferenserna DrogFOKUS och Förebygg.nu är de främsta mötesplatserna för yrkesverksamma som arbetar lokalt, regionalt och nationellt med drog- och brottsförebyggande arbete. Årligen besöker närmare 1000 yrkesverksamma dessa konferenser.

Hösten 2024 hade Giftinformationscentralen en monter på konferensen DrogFOKUS där huvudbudskapet var information om risker vid berusning med lustgas. Under mässan DrogFOKUS delades ca 100 faktablad om lustgas ut. Genom att aktivt samverka med olika deltagare på mässan genererades dels flera förfrågningar om föreläsningar, dels kontakter med yrkesverksamma som kunde sprida information vidare om riskerna med lustgas.

Under 2025 medverkade länsstyrelserna i en monter vid konferensen Förebygg.nu. På konferensen har länsstyrelserna presenterat material om lustgas och andra berusningsmedel. Förebygg.nu är en strategisk mötesplats för yrkesverksamma förebyggare från hela Sverige.

4.3.2.3 Myndighetsgemensamt webinarium

Den 18 mars 2025 anordnades ett myndighetsgemensamt webinarium om lustgas där deltagarna kunde närvara live eller ta del av en inspelad version. Målgrupper var de som arbetar förebyggande mot lustgas och andra berusningsmedel bland ungdomar och unga vuxna i kommuner, regioner och lokalpolisområden. Webbinariet sändes från Länsstyrelsens studio i Härnösand och var den i särklass mest välbesökta föreläsningen som hölls under uppdragsperioden.

Webbinariet bestod av fyra delar där Giftinformationscentralen inledde och informerade både om skadeverkningar och hälsokonsekvenser av lustgasberusning samt skillnaden mot att boffa drivgaser.

Folkhälsomyndigheten presenterade aktuell lägesbild om användning av lustgas som berusningsmedel, både bland ungdomar och bland personer som använder narkotika, samt informerade om det förberedande arbetet inför den då kommande regleringen av lustgas. Malmö kommun och Sigtuna kommun berättade om hur de lokalt arbetar förebyggande mot lustgasproblematik hos ungdomar och unga vuxna. Avslutningsvis berättade Regeringskansliet om lagstiftningsprocessen på området.

Webbinariet följdes av 1 177 uppkopplingar under live-sändningen, vilket innebär att det kan ha varit flera personer som tittade tillsammans via en uppkoppling. Under live-sändningen fanns också möjlighet att skicka in frågor till studion som besvarades i slutet av sändningen. Efter live-sändningen fanns möjlighet att se programmet fram till den 30 juni 2025. Ytterligare 1 127 visningar registrerades och sammanlagt 2 304 visningar av webbinariet skedde under tidsperioden, vilket får anses som ett mycket bra resultat.

4.3.2.4 Övriga föreläsningar och digitala presentationer

Under uppdragets gång har flera föreläsningar hållits digitalt eller fysiskt av experter på Giftinformationscentralen för olika nätverk och yrkesgrupper (tabell 3). Föreläsningarna innehöll information om hur lustgas används och fungerar i kroppen, statistik, akuta och kroniska risker, risken för beroende, behandlingsrekommendationer samt exempel från verkligheten. På föreläsningarna gavs även information om att Nederländerna sett god effekt av lokala ordningsstadgor med avseende på lustgasproblematik. I samtliga föreläsningar har även information om boffning av drivgaser inkluderats. Boffning har en annan riskprofil och är en berusningsmetod som enligt Giftinformationscentralens samtalsstatistik har ökat tydligt under senare år i framför allt den yngre tonårsgruppen 10–14 år. Att yrkesgrupper känner till skillnaderna med dessa två berusningsmetoder är viktigt.

Tabell 3. Föreläsningar för olika yrkesgrupper 2024–2025.

Målgrupp	Geografisk spridning	Antal deltagare
Öppet digitalt webinarium för förebyggare och andra som arbetar med ungdomar och unga vuxna.	Nationellt	>2000
Nätverket för skadligt bruk och beroende i regioner och kommuner (BIRK)	Nationellt	Ca 30
Nätverket SLUSS (Sveriges länsstyrelser utvecklar och stärker samordningen inom alkohol, narkotika, doping, tobak och spel).	Nationellt	Ca 20
Elevhälsa, socialtjänst, fältarbetare, lokalpolitiker med flera.	Karlstad	Ca 32
Stockholms kommunala preventionssamordnare	Stockholm	Ca 20
Elevhälsa, socialtjänst, primärvård yrkesverksamma inom LSS med flera.	Skaraborg	Ca 150
Öppet digitalt forum för forskare och yrkesverksamma mot läkemedels- och drogberoende	Nationellt	Ca 90
Socialtjänst, ambulanspersonal, poliser, kriminalvården	Västerbotten	Ca 160

Målgrupp	Geografisk spridning	Antal deltagare
Enhetschefer kommunförbundet för skadligt bruk och beroende	Västernorrland	Ca 10
Yrkesverksamma förebyggare och andra som arbetar med ungdomar och unga vuxna. Workshop anordnad av länsstyrelsen	Västerås	Ca 20
Sjukvårdspersonal på Maria ungdom	Stockholm	Ca 10

4.3.2.5 Informationsmaterial, film och affisch

I samband med föreläsningarna har informationsmaterialet (föräldrafoldrar, faktablad med mera) som finns på Giftinformationscentralens webbplats samt fullkoll.nu marknadsförts. Under uppdragsperioden har informationsmaterialet uppdaterats och nytt material har tillkommit samt även information kring lagstiftningen som infördes 1 juli 2025 har lagts till.

4.3.3 Målgrupp: hälso- och sjukvårdspersonal

Den enskilt och absolut viktigaste åtgärden för att minska risken för lustgasrelaterade skador är att patienten slutar använda lustgas. Ingen behandling eller åtgärd är effektiv så länge lustgasbruket fortgår eftersom lustgas även förstör det vitamin som tillförs. I Giftinformationscentralens samtalsrådgivning har det framkommit att många patienter har svårt att sluta med lustgas och riskerar därför att upprepade gånger hamna på sjukhus trots att de tidigare fått allvarliga skador. Giftinformationscentralen har över tid samlat på sig erfarenheter kring denna misstanke om ett starkt beroende och har därför uppdaterat behandlingsråden inte minst med tanke på svårigheterna att sluta med lustgas. Tydlig uppföljning från sjukvården är grundläggande för att lyckas få patienterna att upphöra med sitt lustgasbruk. Att vara inneliggande inom sjukvården utan tillgång till lustgas under ett antal dagar direkt efter att patienten vårdats akut på sjukhus för lustgasrelaterade skador minskar risken för återfall. Anledningen till rekommendation om inneliggande vård är bland annat för att kunna öka patientens följsamhet av behandlingen och för att se till att patienten inte använder lustgas under några dagar så att de normala funktionerna i kroppen fungerar optimalt igen. Det finns också indikationer på att avhållsamhet från lustgas under några dagar tydligt minskar det tvångsmässiga suget som ofta finns hos dessa patienter.

Syfte och budskap: Uppdatera sjukvården om behandlingsrekommendationer, informera om risken för beroende och att patienter kan behöva tidig, upprepad och långvarig uppföljning med både motiverande samtalsterapi och kontinuerligt stöd.

Informationsinsatser och kanaler:

- föreläsningar
- artikel i Läke-medelsverkets tidskrift ”Information från Läke-medelsverket”
- informationsbroschyr till patienter

4.3.3.1 Föreläsningar

Under 2024–2025 har Giftinformationscentralens medarbetare hållit ca 400 föreläsningar, över stora delar av Sverige, till olika målgrupper inom hälso- och sjukvården om risker, symtom och behandling vid lustgasförgiftningar, framför allt till läkare inom akutsjukvård, medicin och psykiatri samt beroende.

4.3.3.2 Artikel i Läke-medelsverkets tidskrift ”Information från Läke-medelsverket”

En artikel har skrivits med grundläggande information om risker, uppdaterade behandlingsrekommendationer samt beroendepotential ([Information från Läke-medelsverket. Årgång 2025. Nummer 1, oktober](#)). Den har distribuerats till 60 000 förskrivare inom hälso- och sjukvården under hösten 2025.

4.3.3.3 Informationsbroschyr till patienter

En broschyr riktad till patienter som drabbats av lustgasrelaterade skador har tagits fram av Giftinformationscentralen. Syftet är att personal inom hälso- och sjukvården ska kunna dela ut denna patientinformation direkt till patienterna. Broschyren kan beställas hem via ett formulär på Giftinformationscentralens hemsida eller laddas hem som PDF. Broschyren har hittills beställts i fysisk form av 5 olika beroendevårdsinrättningar och har 25 unika nedladdningar från landningssidan.

4.4. Pressaktiviteter och medieexponering

Det mediala intresset för lustgas som berusningsmedel har varit stort ända sedan det började uppmärksammas i media kring år 2015.

Giftinformationscentralen har under de senaste åren hanterat ett stort antal intervjufrågor där det centrala budskapet har varit att föra fram risken med att använda lustgas i berusningssyfte. När den stora ökningen i antalet lustgasfrågor inträffade 2022, syntes tydligt att antalet kontakter med redaktionella medier om lustgas ökade kraftigt och under uppdragsperioden (2024–2025) ingår information om risker med lustgas i 29 % av alla medieomnämningen för Giftinformationscentralen. Totalt under åren 2019–2025 har Giftinformationscentralen omnämnts över 10 000 gånger i redaktionella medier (tabell 4) varav i samband med lustgas vid drygt 2000 tillfällen, vilket visar att var femte omnämning handlar om lustgas.

Medieanalysverktyget Retriever har använts för att beräkna räckvidden utifrån publiksiffrorna för samtliga radioinslag, poddar och tv-program där lustgas

togs upp under hela 2025. Den totala räckvidden uppgick till 93,4 miljoner potentiella lyssnare, läsare och tittare.

Tabell 4. Antalet gånger (n) Giftinformationscentralen har omnämnts i redaktionella medier under 2019–2025, antalet dessa handlat om lustgas och procentuell andel lustgasrapporter.

År	Giftinformation totalt (n)	Giftinformation lustgas (n)	Andel lustgas (%)
2019	1095	39	3,5
2020	1136	51	4,4
2021	662	40	6,0
2022	998	432	43,2
2023	2249	409	18,1
2024	2060	698	33,8
2025	1933	463	24,0

Ett antal pressaktiviteter har genomförts under uppdragets tidsperiod (2024–2025) och följande tre nyheter har kommunicerats i förebyggande syfte:

1. [Fortsatta kunskapshöjande insatser om riskerna med lustgasberusning | Läkemedelsverket](#) 3/7 2024
2. [Många lustgassamtal kräver sjukhusvård | Läkemedelsverket](#) 24/10 2024
3. [Kraftig ökning av samtal om missbruk av lustgas bland tonåringar | Läkemedelsverket](#) 9/12 2024

Under uppdragsperioden 2024–2025 publicerades tre vetenskapliga artiklar om lustgas. Artiklarna belyste svenska patientfall med både neurologiska skador och allvarliga köldskador (1–3).

5. Slutsatser

Giftinformationscentralen får fortfarande frågor från sjukvården angående patienter med allvarliga skador med lustgas trots att lagstiftning och reglering nu är införd. Dock har antalet patienter med lustgasskador minskat markant. Trots det är det viktigt att, som en del i det förebyggande arbetet, fortsätta sprida kunskap om riskerna med att använda lustgas i berusningssyfte.

Under uppdraget har ett flertal informationsinsatser genomförts med bra genomslag. Förutsättningar har skapats för att nå vårdnadshavare till unga som potentiellt skulle kunna börja använda lustgas för berusning, personer som använder lustgas i berusningssyfte och de yrkesverksamma som träffar på dessa personer. Parallellt med prioriterade kommunikationsinsatser ordnades

kunskapshöjande insatser för olika yrkesgrupper inom till exempel kommuner och regioner samt hälso- och sjukvård.

Sammantaget har myndigheterna gjort flera gemensamma förebyggande kunskapshöjande insatser. De bedöms ha bidragit till ökad kunskap om risker med att använda lustgas i berusningssyfte, bland allmänhet, hälso- och sjukvård samt beslutsfattare. Under uppdragsperioden har många kommuner infört förbud mot lustgas i lokala ordningsstadgor och en ny lag (2025:621) om lustgas har instiftats på nationell nivå.

Slutsatsen är att regeringsuppdragets insatser har bidragit till att samhället i stort har ökat sina kunskaper om risker med att använda lustgas som berusningsmedel. Instiftandet av en ny lag har begränsat tillgången till lustgas vilket sannolikt har varit en bidragande faktor till den minskade lustgasanvändningen. Sedan lagen trädde i kraft ser också Giftinformationscentralen en tydlig minskning i antalet samtal om lustgasförgiftningar.

Giftinformationscentralen får fortfarande frågor från sjukvården angående patienter med allvarliga skador orsakade av lustgas trots att lagstiftning och reglering nu är införd. Dock har antalet patienter med lustgasskador minskat markant.

Som en del i det förebyggande arbetet kommer Giftinformationscentralen fortsätta sprida kunskap om risker med lustgas till främst hälso- och sjukvården. Folkhälsomyndigheten tillhandahåller information om risker med lustgas och gällande lagstiftning på sin webbplats. Länsstyrelserna tillhandahåller information om risker med lustgasberusning via Fullkoll.nu.

6. Referenser

Davidson, LT (2024). Fallbeskrivning. Enstaka användning med lustgas kan ge akuta komplikationer. *Läkartidningen*. 2024;121:24004.

ESPAD (2024) – Europeiska skolundersökningen. [ESPAD Report 2024. Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs.](#)

Holm, S m.fl. (2025). Recreational use of nitrous oxide as a source of frostbite injuries to the skin: A review of the literature and a case report. *European Burn Journal*. 2025;6(1):14.

Hondebrink, L m.fl. (2026). Incidents with recreational nitrous oxide use before and after legislation: poisonings and police incidents in the Netherlands between 2020 and 2025. *International Journal of Drug Policy*. 2026;149:105170.

Liu, Y m.fl. (2024). Frostbite injuries related to recreational nitrous oxide use: incidence, management, and complications in a Swedish case series. *JPRAS Open*. 2024;42(Aug 5):162-169.

Statistiska Centralbyrån (2026). Statistikmyndigheten SCB - Utrikeshandel. [Statistikdatabasen](#). Hämtat 2026-02-27.

Svensson, J & Guttormsson, U (red.) (2025). CAN:s nationella skolundersökning 2025. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Stockholm 2025. Rapport 239.

Adress: Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala

Besöksadress: Dag Hammarskjölds väg 42

Telefon: 018-17 46 00

E-post: registrator@lakemedelsverket.se

www.lakemedelsverket.se

LÄKEMEDELVERKET
SWEDISH MEDICAL PRODUCTS AGENCY